

§ 71

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Dan Koivulaakson ym. aloitteesta koskien turvapaikanhakijoiden lasten oikeutta varhaiskasvatukseen

HEL 2020-013662 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Dan Koivulaakson ja 19 muun valtuutetun aloitteesta koskien turvapaikanhakijoiden lasten oikeutta varhaiskasvatukseen:

"Aloitteessa esitetään, että Helsinki esiopetuksen lisäksi järjestää turvapaikanhakijalapsille varhaiskasvatusta samoilla ehdoilla kuin kaikille muillekin lapsille.

Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa valtuustoaloitetta, jossa kansainvälistä suojelua hakevien perheiden lapsille myönnetään oikeus varhaiskasvatukseen. Varhaiskasvatukseen osallistumisen tulee olla lapsen edun mukaista.

Nykytilanteen kuvaus

Valtionhallinnossa maahanmuuttovirasto ohjaa, valvoo ja rahoittaa Helsingin vastaanottokeskuksen toiminnan. Helsingin vastaanottokeskuksen kuuluvat Punavuoren toimipiste ja yksityismajoituspalvelupiste. Varhaiskasvatusikäisiä lapsia vastaanottokeskuksen palveluissa on tällä hetkellä 35. Maahanmuuttovirastosta saadun Migrin tilaston mukaan Helsinkiin on saapunut vuoden 2019 aikana 1–5-vuotiaita lapsia 81 ja vuoden 2020 aikana heitä on saapunut 22.

Helsingin kaupunki tuottaa kansainvälistä suojelua hakeville perheille ja aikuisille vastaanottolain (746/2011) mukaisia välttämättömiä sosiaali- ja terveyspalveluja. Turvapaikanhakijoiden lapsilla ei ole subjektiivista oikeutta varhaiskasvatukseen ennen perheen oleskelulupaa. Nykykäytännön mukaan turvapaikanhakijalapsen pääsevät varhaiskasvatuksen piiriin aina, jos lapsella on lastensuojelun asiakkuus ja lastensuojelun sosiaalityöntekijä pitää varhaiskasvatusta tarpeellisenä lapsen kasvun ja kehityksen sekä vanhempien jaksamisen tukemiseksi. Varhaiskasvatusta on voitu hakea lapselle myös muun lapsen hoidosta vastaavan viranomaistahon suosituksesta. Mikäli on arvioitu, että erityisen tuen tarpeessa oleva lapsi tai vanhemmat hyötyvät varhaiskasvatuksesta, on sitä järjestetty.

Vastaanottokeskus vastaa tällä hetkellä varhaiskasvatuksen kustannuksista, jos varhaiskasvatus nähdään erityisen tuen tarpeeseen perustuvana välttämättömänä sosiaalipalveluna. Mikäli varhaiskasvatusta järjestetään varhaiskasvatustilain perusteella, kustannuksista vastaa kunta. Vastuu varhaiskasvatuksen järjestämisestä kuuluu kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Turvapaikanhakijoiden tilanteen selvittely voi kestää vuosia. Lapsen edun mukaisesti on perusteltua oikeuttaa subjektiivinen varhaiskasvatusoikeus myös turvapaikanhakijoiden lapsille. Vasta maahan tullee lapselle on kuitenkin varattava aikaa sopeutua perheen uusiin olosuhteisiin ja lapsen tilanne sekä etu tulee arvioida ennen varhaiskasvatukseen hakeutumista.

Varhaiskasvatukseen osallistuminen voi tukea turvapaikanhakijalapsen päivärytmiä sekä kielellisiä valmiuksia. Varhaiskasvatuksen piirissä on mahdollisuus luoda sosiaalisia suhteita ja saada kontakti myös suomalaisen kulttuuriin. Varhaiskasvatukseen osallistuminen voi ennaltaehkäistä myöhäisempää erityispalvelujen tarvetta."

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Aleksis Niskanen: Lautakunta ei kannata tätä valtuutettu Dan Koivulaakson ym. aloitetta koskien turvapaikanhakijoiden lasten oikeutta varhaiskasvatukseen. Hallitus ja eduskunta päättävät Suomen maahanmuuttopolitiikasta, mutta maahanmuuton kustannuksista iso osa lankeaa ajan myötä kuntien maksettavaksi. Kuten lausunnon viimeisessä kappaleessa ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia lukee, vastaanottokeskus vastaa tällä hetkellä varhaiskasvatuksen kustannuksista turvapaikanhakijoiden lapsille: Vastaanottokeskus vastaa tällä hetkellä varhaiskasvatuksen kustannuksista, jos varhaiskasvatus nähdään erityisen tuen tarpeeseen perustuvana välttämättömänä sosiaalipalveluna."

On johdonmukaista, että Suomen valtio veloitettaisiin maksamaan turvapaikanhakijoiden vastaanottokulut mukaan lukien varhaiskasvatus jatkossakin, koska kunnat eivät päästä Suomen maahanmuuttopolitiikasta. Nykytilanne Helsingissä on se, että kasvatuksen ja koulutuksen toimiala vastaa varhaiskasvatuksen järjestämisestä. Kasvatus- ja koulutusviraston mukaan turvapaikanhakijoiden varhaiskasvatukseen tulevia lapsia olisi 35, jolloin kustannusarvio Helsingin kaupungille on 400 000–

30.03.2021

500 000 euroa vuotuisena kustannuksena riippuen siitä, tulisivatko kaikki lapset koko ajaksi varhaiskasvatukseen.

Jäsen Aleks Niskasen vastaehdotus raukesi kannattamattomana.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Jäsen Aleks Niskanen jätti asiasta rauenneen vastaehdotuksensa mukaisen eriävän mielipiteen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Viivi Väänänen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42303
viivi.vaananen(a)hel.fi
Leena Markkanen, Helsingin vastaanottokeskuksen johtaja, puhelin: 310 42901
leena.markkanen(a)hel.fi
Tarja Jokinen, Helsingin vastaanottokeskuksen johtava sosiaalityöntekijä, puhelin:
310 42744
tarja.jokinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 09.12.2020 Koivulaakso Dan Valtuustoaloite turvapaikanhakijoiden lasten päivähoidosta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt lausuntoa 31.3.2021 mennessä sosiaali- ja terveyslautakunnalta kaupunginhallitukselle valtuutettu Dan Koivulaakson aloitteesta koskien turvapaikanhakijoiden lasten oikeutta varhaiskasvatukseen. Lausuntoa on pyydetty myös kasvatus- ja koulutuslautakunnalta. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialaa on kuultu valmistelussa.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Viivi Väänänen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42303

30.03.2021

viivi.vaananen(a)hel.fi
Leena Markkanen, Helsingin vastaanottokeskuksen johtaja, puhelin: 310 42901
leena.markkanen(a)hel.fi
Tarja Jokinen, Helsingin vastaanottokeskuksen johtava sosiaalityöntekijä, puhelin:
310 42744
tarja.jokinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 09.12.2020 Koivulaakso Dan Valtuustoaloite turvapai-
kanhakijoiden lasten päivähoitosta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 16.03.2021 § 58

HEL 2020-013662 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

16.03.2021 Pöydälle

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen
Aleksi Niskasen ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Viivi Väänänen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42303
viivi.vaananen(a)hel.fi
Leena Markkanen, Helsingin vastaanottokeskuksen johtaja, puhelin: 310 42901
leena.markkanen(a)hel.fi
Tarja Jokinen, Helsingin vastaanottokeskuksen johtava sosiaalityöntekijä, puhelin:
310 42744
tarja.jokinen(a)hel.fi